

Wystawa „Czas wojny – w imieniu Rzeczypospolitej 1939-1945”

Czas trwania: IX – XI 2009

Ekspozycja zorganizowana w 70. rocznicę wybuchu II wojny światowej, przedstawiała heroiczną walkę narodu polskiego, okupowanego przez dwa największe totalitaryzmy XX wieku: hitlerowski i stalinowski.

Składała się z plansz i gablot wypełnionych książkami, mapami i albumami.

Tematyka książek w poszczególnych gablotach była przyporządkowana tematyce wiszących nad gablotami plansz.

Dzieje Polski i Polaków, w latach II wojny światowej, zostały ukazane chronologicznie, wg następujących zagadnień:

1. **Idea społecznej, politycznej i militarnej obrony Państwa – wrzesień 1939 r.**
2. **Okupacja niemiecka: terror, ludobójstwo, deportacje**
 - akcja AB
 - Generalplan Ost
 - Holokaust Żydów
3. **Okupacja sowiecka: terror, ludobójstwo, deportacje**
 - mord katyński
4. **Rząd Polski na uchodźstwie**
 - premier i min. spraw wojskowych – gen. W.Sikorski
 - prezydent – W.Raczkiewicz
 - Rada Narodowa RP – prezes I.J.Paderewski; S.Mikołajczyk
5. **Wojsko Polskie na Wschodzie**
 - Armia gen. W.Andersa
 - I Dywizja im. T.Kościuszki
 - I Korpus Polskich Sił Zbrojnych
 - Ludowe Wojsko Polskie
6. **Wojsko Polskie na Zachodzie**
 - 1 Korpus Polski (gen. M.Kukiel)
 - 2 Korpus Polski (gen. W.Anders)

- 7. Walki Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie**
- kampania norweska (V-VI 1940)
 - kampania francuska (V-VI 1940)
 - bitwa powietrzna o Wielką Brytanię (VIII-IX 1940)
 - kampania libijska (VI-XII 1941)
 - kampania włoska (I-VI 1944)
 - wyzwalenie Holandii, Belgii, Francji (1944-1945)

8. Narodziny Polskiego Państwa Podziemnego

- Delegatura Rządu na Kraj
- Rada Jedności Narodowej

Siły zbrojne Polskiego Państwa Podziemnego:

- Służba Zwycięstwu Polski (powstała na bazie Przysposobienia Wojskowego, Przysposobienia Wojskowego Kobiet, Strzelca, Związku Strzeleckiego, ZHP, Legionów Polskich i Polskiej Organizacji Wojskowej)
- Związek Walki Zbrojnej
- Armia Krajowa

• Walka cywilna:

- Biuro Informacji i Propagandy, akcja N
- legalizacja
- wymiar sprawiedliwości (Sądy Kapturowe, Wojskowe Sądy Specjalne, Cywilne Sądy Wojskowe)
- tajne nauczanie (Tajna Organizacja Nauczycielska)
- kultura walcząca
- pomoc Żydom (Rada Pomocy Żydom „Żegota”)

• Dywersja i sabotaż

- kursy i szkoły podoficerskie (Cichociemni)
- odbijanie więźniów
- likwidacja przedstawicieli niemieckiego aparatu terroru
- produkcja broni i amunicji, nadajników i odbiorników radiowych
- akcje sabotażowo-dywersyjne (Cichociemni, niszczenie transportu niemieckiego, wysadzenie mostów i torów kolejowych itp.)

• Wywiad Armii Krajowej i Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie

- rozszyfrowanie Enigmy
- kurierzy i emisariusze

9. Akcja „Burza” Armii Krajowej

- działania zbrojne na Wołyniu, w Małopolsce Wschodniej, na Wileńszczyźnie, na Grodzieńszczyźnie, w Lubelskiem, na obszarze warszawskim, w okręgu radomskim i krakowskim

- Powstanie Warszawskie (1.VIII-2.X 1944)

10. Zakończenie II wojny światowej:

- Konferencje w Moskwie, Teheranie i w Jałcie (II 1945)
 - **ustalenie m.in. granic Polski** (na Zach.: Wzdłuż Odry i Nisy Łużyckiej; na Wsch.: wzdłuż linii Curzona – zabór prawie połowy przedwojennego terytorium Rzeczypospolitej przez ZSRR)
- **16 przywódców Polskiego Państwa Podziemnego przed moskiewskim sądem** (Delegat Rządu na Kraj, Dowódca Armii Krajowej, członkowie Rady Jedności Narodowej)
 - wyroki śmierci lub wieloletniego więzienia
- Polska w strefie wpływów ZSRR

11. Wspomnienia z czasów II wojny światowej

